

Josip Lisac
Zadar

WIESŁAW BORYŚ (1939. – 2021.) *In memoriam*

Veliki poljski slavist Wiesław Boryś, rođen u mjestu Bzin (vojvodstvo Świętokrzskie) 4. siječnja 1939., preminuo je u Krakovu 29. studenoga 2021. Bio je članom Poljske i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, filolog posvećen prije svega dijakronijskoj lingvistici, etimologiji i dijalektologiji. Velik dio njegova rada posvećen je kroatistici, polonistici i proučavanju kašupskoga jezika. Rano se upoznao s Benešićevom hrvatskom gramatikom, a Marko Marulić ga je najtješnje povezao s čakavštinom, kojoj je posvetio desetke prinosa, a bavio se je i kajkavštinom i štokavštinom. Među čakavološkim priložima su i knjige o čakavštini Jurja Križanića (Wrocław, 1986; Rijeka, 2007) koja se prvenstveno bavi akcentuacijom imenica u toga autora, te o čakavskom leksiku (Warszawa, 1986; Zagreb, 2007). Kako vidimo, njegove su knjige prevedene na hrvatski i objavljivane i u Hrvatskoj, a publicirao je mnoge priloge i na hrvatskom (*Hrvatski dijalektološki zbornik, Onomastica Jugoslavica, Riječ, Tabula*) i na srpskom jeziku (*Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku, Južnoslovenski filolog*). Doktorirao je 1969. baveći se tvorbom imenica u čakavskim tekstovima 15. i 16. stoljeća (Wrocław, 1969). Studirao je na glasovitu Jagelonskom sveučilištu (Krakov) kod izvrsnih profesora (Francisek Sławski, Vilim Frančić, Stanisław Urbańczyk, Jan Safarewicz, Tadeusz Lehr-Splawinski, Witold Taszicki itd.). Nakon studija radio je u Krakovu u Zavodu za izradu *Rječnika staropoljskoga jezika*, zatim od 1969. u Zavodu za slavistiku Poljske akademije znanosti. U habilitaciji se bavio prefiksalsnom tvorbom imenica u slavenskim jezicima (1974). Redoviti profesor na Jagelonskom sveučilištu postao je 1993. Predavao je poredbenu gramatiku slavenskih jezika, povijesnu gramatiku hrvatskoga i srpskoga jezika te hrvatsku dijalektologiju. Temeljna su mu djela etimološki rječnik kašupskoga jezika (koautorica Hanna Popowska-Taborska) i etimološki rječnik poljskoga jezika. Bio je urednik važnih poljskih časopisa, također urednik *Čakavske*

riči i Riječi u Hrvatskoj. U *Čakavskoj riči* godine 1984. objavio je rad »Iz arhaičnog domaćeg leksikona u sjevernim čakavskim govorima«. Svakako je njegova knjiga o čakavskom leksiku dragocjena i važna. Važan je bio i njegov rad na reorganizaciji slavističkih studija u Poljskoj devedesetih godina prošloga stoljeća.

Prvi kroatistički tekst posvetio je Boryś sufiksu *-ac* u čakavštini 1967., sljedeći se bavi sufiksima u kastavskom govoru (objavljen je naknadno i u hrvatskom prijevodu), a izlaze i članci o leksičkim vezama čakavsko-slovenskima, o leksiku u hrvatskim povijesnim rječnicima, o ostacima arhaičnoga praslavenskog leksika u kajkavštini, o inovacijskim tendencijama tvorbe riječi u štokavskom narječju, o Mieczysławu Małeckom kao proučavatelju hrvatskih dijalekata, o dijalektološkim rječnicima kao izvoru za proučavanje najstarijeg sloja domaćega leksika itd. Bio je poštovatelj hrvatskih pisaca (Miroslava Krležę, Slobodana Novaka itd.); u svojim radovima često donosi leksik brojnih hrvatskih autora: Mavra Vetranovića, Marina Držića, Brne Krnarutića, Šime Budinića, Fausta Vrančića, Hanibala Lucića, Jurja Barakovića, Ivana Tanclingera Zanotija, Pavla Ritera Vitezovića, Jurja Habelića, Petra Kanavelića, Ivana Belostenca, Andrije Jambrešića, Ignaca Kristijanovića, Frana Kurelca, Augusta Šenoę, Josipa Kozarca, Milana Begovića, A. G. Matoša, Slavka Kolara itd. Recenzirao je *Čakavisches-deutsches Lexikon* Hraste, Olescha i Šimunovića te Šimundićev *Rječnik osobnih imena*. Dobio je Nagradu INA-e za promicanje hrvatske kulture u svijetu za 2008. godinu.

Svakako je bio jedan od najistaknutijih slavista posljednjih desetljeća. Godine 2014. pojavio se je opsežan zbornik radova *Studia Borysiana* u povodu njegova 75. rođendana, a u njemu su uz poljske najzastupljeniji hrvatski suradnici.